

Dordrecht 11 mei 2009

Stadswerven, van Stenen Hart naar Stadspark. (een groen alternatief).

Een gezamenlijk initiatief van drie organisaties:
STICHTING HET WANTIJ, LANDSCHAPSKUNDIG MUSEUM EN HET
BIESBOSCH.NU MAGAZINE

Samenvatting

In plaats van een bebouwing van Stadswerven op de Staart met hoge woontorens, drijvende woningen en kale oevers, hebben Stichting Het Wantij, het Landschapskundig Museum en het Biesbosch.nu Magazine de handen ineen geslagen om het Tj te keren. Daartoe is de eerste aanzet gegeven voor het denken over een alternatief in de vorm van een Stadspark dat langs het Wantij wordt omzoomd met natuurlijke oevers onder invloed van het getij.

Dit plan komt voort uit de zorg voor het ontstaan van een ernstig knelpunt in de verbinding van de ecologische Wantijzone met benedenstroomse natuur gebieden in de Noord en de Oude Maas, als de huidige plannen zouden worden uitgevoerd.

Tegelijkertijd kan een prachtig **stadspark** met **horecagelegenheden** aan het Vierrivierenpunt gecreëerd worden en kan er bijvoorbeeld een **stadsstrand** aangelegd worden. Op deze manier kunnen dicht bij de binnenstad veel mensen rust vinden en genieten van het uitzicht.

Bovendien kan het **industriële erfgoed** (van de voormalige scheepswerf de Biesbosch) worden gespaard. Ook is het een zeer geschikte locatie waar **evenementen** ongestoord kunnen plaatsvinden. Deze hoeven dan niet langer het ecologisch belangrijke Wantijpark te belasten. Het plan biedt een alternatief voor de bodemloze put waarin het geld van de Dordtse burger dreigt te verdwijnen. De huidige economische crisis maakt bouwen voorlopig bovendien niet haalbaar, waardoor er nu periode van bezinning kan ontstaan.

Stadswerven, van Stenen Hart naar Stadspark. (een groen alternatief).

Inleiding

Het Wantij is nog het enige zoetwater getijdenriviertje in Europa, met een grotere getijdenslag dan elders in de Biesbosch, waardoor hier unieke beschermde plant- en diersoorten voorkomen. Er zijn nog grotendeels aaneengesloten natuurlijke oevers. Het Wantij vormt een essentieel onderdeel van de Sliedrechtse Biesbosch en heeft een unieke functie als ecologische verbinding naar benedenstroomse natuurgebieden in de Oude Maas en de Sofia- en Crezee polder in de Noord. Deze functie dreigt steeds meer bedreigd te worden door de komst van een intensieve bebouwing en gebruik van Stadswerven. De bouw van dit stenen hart van de Drechtsteden zal een bijdrage leveren aan de verdere vervreemding van de levende natuur.

Het plan om Stadswerven intensief te bebouwen met hoge torenflats, drijvende woningen en een recreatiehaven voor de bewoners en bedrijven zal ook een ernstige verstoring geven voor de ecologische functie van het Wantij. De komst van een intensieve bebouwing van

Stadswerven dreigt ook een “missing link” te worden voor de gordel van nat- en droog groen in de verbinding van het Wantij en de Noord.

Plan zonder draagvlak

De plannen voor Stadswerven blijken zeer hoog gegrepen.

Het oorspronkelijke enthousiasme, vooral bij veel raadsleden, is verdwenen en lijkt om te slaan in frustratie, zo blijkt uit de meest recente reacties. Het CDA verwoordt het gevoel bij de plannen nog het meest markant: het beeld dat uit het Stadswerven plan opdoemt, doet denken aan een supertanker.

Er dreigt slechts een bleek aftreksel te komen van de eerdere plannen.

Al die tijd dat plannen voor Stadswerven de ronde doen, is nooit gebleken dat de Dordtse bevolking deze plannen omhelst. Intussen is er sprake van een steeds grotere afkeer omdat de Dordtse burger de tientallen miljoenen kostende gevolgen moet dragen voor het mislukken van de eerdere pogingen Stadswerven vorm te geven.

Negatieve effecten huidige plan

De huidige plannen van de gemeente zullen erg veel negatieve effecten gaan hebben voor bewoners in de omgeving van Stadswerven: Niet alleen vanwege de langdurige bouwactiviteiten maar ook zullen bijvoorbeeld de bewoners rond de Riedijkshaven niet blij zijn met het verdwijnen van hun uitzicht. Voor bewoners aan het Merwehoofd in Papendrecht zal een attractief uitzicht op een groen Stadswerven verre te verkiezen zijn boven de huidige plannen.

Het is de vraag of Stadswerven wel zo'n aantrekkelijke plek kan worden om te wonen: zullen er sowieso wel kopers te vinden zijn, die voor veel geld opeengehoopt boven, op en onder elkaar, dit deel van de stad willen gaan bevolken? Het door de projectontwikkelaars voorgeschotelde vrije uitzicht op de rivier zal in de praktijk wel eens heel erg kunnen tegenvallen.

De economische crisis maakt duidelijk dat bouwen, zonder al te grote risico's, voorlopig geen optie kan zijn en geeft ruimte voor bezinning.

Verkeersontsluiting

Het intensief bebouwen van de landtong gaat ook veel problemen geven voor de bewoners rondom Stadswerven, denk alleen maar aan de verkeersontsluiting richting N3 via de Merwedestraat, parkeerproblematiek in de omliggende wijken, etc.

De Merwedestraat zal een bottleneck vormen voor het verkeer van en naar de N3, zeker in het spitsuur. Nu al ervaren de omwonenden veel overlast. Daarbij komt nog dat door de nieuwe ontwikkelingen rond de Oostpoort, de verkeersbelasting nog eens extra zal toenemen.

Buitendijks bouwen

Tegen de regels van het geldende overheidsbeleid in ten aanzien van 'Ruimte voor de Rivier', is bij uitzondering aan Dordrecht toestemming gegeven hier te bouwen: Er zou een enorme noodzaak zijn daar woningen te bouwen, een groot maatschappelijk belang. Steeds vaker wordt de vraag gesteld of de prognoses voor de behoefte aan dit soort woningen wel juist zijn.

Het moet niet alleen wat betreft de intensieve bebouwing landelijk uniek worden, maar gezien de buitendijkse ligging, ook een proeftuin worden voor het met veel opgeklopte publiciteit omgeven Urban Flood Management Project. Het gebied zou kunnen overstromen zonder dat

iemand daar last van heeft. Er zal bewoning plaatsvinden op een hoger, veilig niveau. Maar is er bijvoorbeeld gedacht aan schade bij overstromingen aan ondergronds geparkeerde auto's en ondergrondse afvalcontainers? Welke echte materiële schade het gevolg van overstroming kan zijn, wordt even verzwegen.

Alternatief plan

Stichting Het Wantij, samen met het Landschapkundig Museum en het Biesbosch.nu Magazine, lanceren daarom een nieuw meer realistisch plan. De drie organisaties zullen ook alternatieven presenteren voor de nu geplande woningbouw. Een gedeelte van deze woningbouw kan worden gerealiseerd direct aan de oostrand van het gebied en ter hoogte van het terrein rond de Papendrechtse straat en langs de Beneden Merwede.

Een plan dat wel kan rekenen op enthousiasme onder de bevolking die al genoeg lijdt onder alle bouwactiviteiten waarmee het dagelijkse leven in Dordrecht steeds vaker wordt verstoord en een gewaardeerde woonomgeving verdwijnt.

In het bijzonder van betekenis is het alternatieve plan voor bewoners van de binnenstad die eindelijk een groene omgeving binnen handbereik kunnen krijgen. Met de komst van een Stadswervenpark is een uniek uitzicht gegarandeerd.

Het idee is om van Stadswerven op de Staart een mooi **Stadspark** te maken met als inspiratiebron het buiten de stadsmuur om het centrum van Gorinchem gelegen parkachtige gebied waar het heerlijk toeven is onder de beschutting van bomen of langs glooiende oevers langs het water.

Ook op Stadswerven, op de Staart, met uitzicht op het VIERRIVIERENPUNT (Wantij, Beneden Merwede, Noord en Oude Maas) kan zo'n **parkachtige omgeving** gecreëerd worden. Op deze plek kan een **diversiteit aan horeca gelegenheden** gevestigd worden en kunnen **historische elementen** die herinneren aan de vroegere scheepsbouw blijven bestaan en een nieuwe bestemming krijgen voor bijvoorbeeld **educatie**.

Maar dit gebied leent zich ook uitstekend voor allerlei **evenementen** die nu nog op minder geschikte locaties, zoals in het ecologisch belangrijke Wantijpark, plaatsvinden. Aan de oever van de beneden Merwede is tevens genoeg ruimte voor een door velen gewenst **stadsstrand**.

Het gebied kan op diverse plaatsen omzoomd worden met natuurlijke oevers waarmee de ecologische functie van het Wantij hersteld en verbeterd wordt. Stadswerven kan dan beter op natuurlijke wijze aansluiten op het er tegenover aan de ingang van de Noord gelegen natuurgebied van de Sofiapolder.

Het gevoel van rust waar veel mensen in deze tijd zo'n behoefte aan hebben zal hier sterk voelbaar zijn.

Ruimtelijke ordening Eiland van Dordrecht

Het idee voor een Stads(werven)park moet in het beeld van de ruimtelijke ordening op het gehele eiland van Dordrecht passen. Zo zou het uitblijven van bebouwing op Stadswerven gezien kunnen worden als een compensatie voor de enorme verstening en verlies van natuur en landschappelijke waarden in de Dordtse Kil 3 en 4 vanwege de plannen voor industriële ontwikkeling.

Ecologische zone

Versterking van de ecologische Wantijzone, die met het uitvoeren van deze nieuwe ideeën bereikt kan worden, geeft een betere invulling aan ecologische functies dan die met het

Strategisch Groenproject, de Nieuwe Dordtse Biesbosch, wordt bereikt. Teveel is in dit oostelijk en zuidelijk deel van het Eiland van Dordrecht gedacht aan een natte ecologische verbinding tussen Zuid, (Dordtse Biesbosch), naar Noord, (Sliedrechtse Biesbosch). Dit berust gedeeltelijk op een misvatting daar er geen ononderbroken natte verbinding mogelijk is met de Sliedrechtse Biesbosch vanwege de barrière die de Wantij- en Zeedijk vormen.

De natuurontwikkeling in de Nieuwe Dordtse Biesbosch betekent een enorme aantasting van het zeer waardevolle historisch gegroeide landschap. Op z'n minst zou een balans gevonden moeten worden tussen het belang van natuur en landschap. Intussen is de noodzaak voor natuurontwikkeling in de Nieuwe Dordtse Biesbosch minder groot geworden vanwege de grootschalige vergravingen in het kader van Ruimte voor de Rivier aan de overkant van de Nieuwe Merwede waardoor de ecologische Noord- Zuid verbinding voor een groot deel al buiten het eiland van Dordrecht gegarandeerd is.

Beter is het de al aanwezige hoogwaardige zoetwater getijdennatuur van de Sliedrechtse Biesbosch, naar benedenstroomse gebieden te versterken. Dit betekent het versterken van de ecologische Oost -West verbinding via het Wantij.

Hoogwatervluchtplaats

Dordrecht blijkt veel dijken te hebben die te zwak zijn en moeten worden versterkt om aan de norm van 1 op 2000 te voldoen. Het laatste bericht van de Dijkgraaf is dat er naast deze dijkversterking ook nog een verdere ophoging van de dijken nodig is om aan gelijke normen te voldoen als rond andere gebieden, namelijk 1 op 10.000.

Het is dus niet ondenkbaar dat een groot deel van Dordrecht onder water komt te staan. De vraag is dan waar deze mensen, gevangen op een eiland, naar toe kunnen. Door ruimte te creëren in de vorm van een Stadspark en deze locatie eventueel ook nog op een geschikte hoogte te brengen, kan een hoogwatervluchtplaats gecreëerd worden voor al die Dordtenaren die gevangen zitten in de badkuip binnen de dijken.

Tenslotte

De organisaties die dit alternatieve plan hebben bedacht, willen hiermee een statement maken en pleiten voor een relaxed, duurzaam en ecologisch Dordrecht, waar je dicht bij het centrum kunt genieten van de rust, het uitzicht en allerlei faciliteiten, maar ook van evenementen concerten, etc. (zonder voor overlast te zorgen), waar ook de natuur de ruimte krijgt en er recht wordt gedaan aan de ecologische functie van een in Europa unieke zoetwater getijdenrivier, het Wantij.

Contact:

Biesbosch.nu Magazine: info@biesbosch.nu

Landschapskundig Museum: havisscher@hotmail.com

Stichting Het Wantij: info@hetwantij.com Tel 078 6146124 of 0636165537 Zie ook www.hetwantij@hotmail.com en volg de berichten in de nieuwsbrief.